

Sygn. akt I ACa 1479/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Katarzyna Polańska Farion

Sędziowie: SA Marzena Miąskiewicz

SO del. Beata Byszewska (spr.)

Protokolant: ref. staż. Julia Murawska

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa Fundacji im. S. K. w W.

przeciwko Towarzystwu (...) SA w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 maja 2013 r.

sygn. akt XVI GC 737/10

I. oddala apelację;

II. zasądza od Fundacji im. S. K. w W. na rzecz Towarzystwa (...) SA w W. kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa 1479/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 września 2010r. powód Fundacja im. S. K. z siedzibą w W. wniosła przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę równowartości w złotych kwoty 50 000 Euro, to jest kwoty 198 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2009 roku oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Powód dochodził pokrycia poniesionej szkody, w związku z prowadzonym remontem i przebudową zabytkowego budynku pałacu w K., gdzie kierownikiem budowy był m.in. inż. T. B. (1), z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego inżynierów budownictwa w ramach odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez działanie lub zaniechanie, w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych, w których następstwie została wyrządzona szkoda.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów, podnosząc m.in., że inż. T. B. pełnił funkcję kierownika budowy kilka miesięcy oraz że powódka nie wykazała wysokości szkody, gdyż nie wykazała za jaki zakres robót naprawczych odpowiedzialność ponosi inż. T. B..

Na rozprawie 24 kwietnia 2012 roku powódka podwyższyła wartość przedmiotu sporu do kwoty 210 165 zł , co było wynikiem przeliczenia sumy gwarancyjnej 50 000 Euro.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok zapadł po dokonaniu przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

Dnia 23 listopada 2006 roku powódka zawarła z Zakładem Usług (...) umowę o roboty budowlane, na podstawie której plac budowy został przekazany protokołem kierownikowi budowy inż. T. B. (1) i pełnomocnikowi K. K.. Wykonywane prace zapisywane były w dziennikach budowy.

Dnia 09 marca 2009 roku powódka zgłosiła do przedstawiciela pozwanej- firmy (...) sp. Z o.o. z siedzibą w W., szkodę obejmującą czteroosobowy skład personelu inżynieryjno-technicznego.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2009 roku pozwana poinformowała powoda o odmowie wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia inż. B.. Odwołanie powoda od tej decyzji nie zostało uwzględnione.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo było bezzasadne.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, przy czym dotyczy on także wykazania związków występujących pomiędzy faktami, a w szczególności związku przyczynowo-skutkowego, czyli, że jeden fakt stanowi skutek drugiego faktu. W szczególności dotyczy wykazania, że pomiędzy konkretną szkodą a jej przyczyną zachodzi związek przyczynowy, a sformułowanie „normalne następstwo” nie oznacza następstwa koniecznego. Natomiast zgodnie z art. 232 k.p.c. to strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 08 lipca 1980r., sygn. akt I CR 75/80, że sąd nie ma obowiązku zbierania dowodów z urzędu, jeśli zebrany w sprawie materiał dowodowy jest dostateczny dla jej rozstrzygnięcia.

W tym kontekście Sąd Okręgowy wskazał, że T. B. (1) pełnił funkcję kierownika budowy kilka miesięcy, a wpisy w dzienniku budowy wskazują, że rozpoczęte przez niego prace nie zostały zakończone, gdy pełnił on funkcję kierownika budowy. Nie ma wpisu w dzienniku budowy mówiącego o odebraniu robót wykonanych i uznaniu ich za wykonane poprawnie, wobec czego nie ma podstaw do obciążania T. B. (1) odpowiedzialnością za wadliwość wykonanych prac. Sąd Okręgowy wskazał, że także kierownik budowy przejmujący budowę od T. B. (1) nie dokonał wpisu o wadliwości wykonanych robót przez poprzednika.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka dochodząc zapłaty z ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej inż. B. nie przedstawiła żadnych dowodów wskazujących na zasadność dochodzonej kwoty. W pozwie wskazano tylko łączną wysokość szkody, która wynosiła 766 543,01 zł netto. Kwota ta wynika z kosztorysu robót naprawczych, powódka nie wskazała, za które z przeprowadzonych prac naprawczych ewentualną odpowiedzialność ponosi inż. B. z racji wadliwego pełnienia funkcji kierownika budowy. Sąd wskazał nadto, że na tej budowie funkcję kierownika budowy pełniły łącznie 3 osoby, każda na innym etapie robót. Strona powodowa zgłosiła szkodę wobec każdego z ubezpieczonych, zgłoszenia szkody były identycznej treści, co już wskazuje, że sam powód nie był w stanie przyporządkować powstałych wad do poszczególnych osób pełniących funkcję kierownika budowy.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że z zeznań świadków wynikało, że przedmiotowy budynek był w złym stanie technicznym, był remontowany od wielu lat (od około roku 2000 lub nawet wcześniej), do czasu sporządzenia ekspertyzy przez świadka D. w 2008 roku, zostały wykonane tylko podstawowe prace, świadek ten nie potrafił wskazać, kto wykonał poszczególne prace. Wobec powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego powódka nie wykazała żadnymi dokumentami, że to inż. B. ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone na budowie, nie wykazała zakresu szkody wyrządzonej przez tego kierownika budowy ani wysokości szkody. Stąd powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożył powód, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

-naruszenie prawa materialnego odnośnie reguły dotyczącej ciężaru dowodu zawartej w art. 6 k.c., w wyniku nieprawidłowej oceny przez Sąd faktów i dowodów powołanych w sprawie przez powoda, w tym pominięcia wskutek błędów i niedopatrzania Sądu faktów i dowodów znajdujących się w aktach sprawy, wskazanych przez powoda, co powinno skutkować „odwróceniem” i przerzuceniem ciężaru dowodu na pozwanego i co doprowadziłoby do zgodnego z przepisami prawa budowlanego oraz zasadami racjonalnego i logicznego wnioskowania, właściwego ciężaru dowodu w przedmiotowej sprawie,

-rażące i niczym niewyjaśnione i nieuzasadnione przez Sąd pominięcie zasad i reguł prawa budowlanego dotyczących obowiązków kierownika budowy, w tym zwłaszcza dotyczących prowadzenia dziennika budowy, a także związanych ze zgłaszaniem i odbiorem wykonanych robót, prowadzące do nie przestrzegania przez Sąd art. 42 ust. 2 pkt 1 i art. 22 pkt 1 do 7 w zw. Z art. 12 ust. 1 pkt 2 , art. 45 i art. 46 ustawy z dnia 07.07.1994r. Prawo budowlane (tekst jedn. Z dnia 17. 08. 2006r. Dz. U. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.);

- naruszenie art. 233 § 1 w zw. z art. 3 i art. 232 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co wynika z ewidentnych pomyłek, błędów i przeoczeń Sądu, wskazujących raczej na pobieżną znajomość dokumentacji procesowej sprawy, pomimo dysponowania obszernym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Zgłaszając powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego żądań pozwu łącznie z kosztami procesu za obie instancje, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych albo o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Pozwany wniósł odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie i zasądzenie kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest nieuzasadniona, podniesione w niej zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne oraz ich ocenę prawną dokonane przez Sąd Okręgowy. Prawidłowo Sąd Okręgowy przyjął, że to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktu wyrządzenia szkody przez inż. B., rozmiaru tej szkody, związku przyczynowego pomiędzy działaniem bądź zaniechaniem inż. B. a konkretną szkodą, jak również wysokości ewentualnego odszkodowania. Trafne jest także stanowisko Sądu I instancji, że powód temu obowiązkowi nie sprostał. Wbrew twierdzeniom apelacji nie jest wystarczające przedłożenie dokumentacji dotyczącej procesu remontowo-budowlanego oraz opinii sporządzonych poza procesem przez rzeczoznawców, aby wykazać, że konkretne roboty w okresie , gdy funkcję kierownika budowy pełnił inż. B. zostały wadliwie wykonane , bądź że w okresie , kiedy brak jest wpisów w dzienniku budowy, inż. B. miał obowiązek takich wpisów dokonywać, a ich brak spowodował powstanie konkretnej szkody po stronie inwestora. Natomiast po wykazaniu powyższych okoliczności, to również powód miał obowiązek wykazania wysokości ewentualnej szkody spowodowanej przez inż. B.. Wobec kwestionowania zarówno zasady odpowiedzialności przez pozwanego, jak i wysokości dochodzonego odszkodowania, to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia powyższego. Trafnie zatem Sąd Okręgowy rozłożył ciężar dowodu w niniejszej sprawie, zatem zarzut naruszenia art. 6 k.c. jest chybiony.

Za chybione uznać także należy zarzuty naruszenia prawa materialnego- wskazanych przepisów ustawy Prawo budowlane. Wprawdzie można zgodzić się z powodem, że po ponownym podjęciu się przez inż. B. funkcji kierownika

budowy dnia 30 listopada 2006 roku, do czasu powierzenia tej funkcji kolejnej osobie, tj. do 31 marca 2007 roku, nie dokonał on żadnych wpisów w dzienniku budowy, to jedynie z tego faktu nie można wywodzić jego odpowiedzialności za wadliwie dokonane roboty, bowiem nie zostało wykazane przez powoda, że inż. B. miał obowiązek dokonania w tym czasie jakichkolwiek wpisów, ponieważ został wówczas zakończony jakikolwiek etap prac oraz że nie dokonywanie wpisów doprowadziło do powstania szkody. Wprawdzie rację ma skarżący, że w aktach sprawy znajdują się trzy protokoły odbioru robót z tego okresu (k- 148, 153, 155), gdzie widnieje podpis inż. B., jednak jak wynika z tych protokołów, nie wszystkie prace zostały odebrane w całości (np. roboty ziemne, podbicie istniejących fundamentów i ścian), złożone zaś wraz z nimi dokumenty wskazują, że były one sporządzane na potrzeby rozliczeń finansowych pomiędzy inwestorem i wykonawcą. Podpisanie przez inż. B. tych protokołów nie może przesądzać automatycznie o jego odpowiedzialności w zakresie prac objętych wymienionymi protokołami. Powód powinien wykazać, że prace nimi objęte, a odebrane przez inż. B., zostały wykonane wadliwie, zaś tego powód, co trafnie przyjął Sąd Okręgowy, nie dokonał.

Podobnie chybione są zarzuty naruszenia prawa procesowego- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 3 i art. 232 k.p.c.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 listopada 2012 r. I ACa 1033/12, Lex nr 1246686). Przepis 233 § 1 k.p.c. jest naruszony, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 01 lutego 2013 r. V ACa 721/12, Lex nr 1280278). Ponadto, dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/00, Lex nr 53753, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2001 r. II CKN 588/99, Lex nr 52347, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, Lex nr 53136).

Powód w apelacji przedstawił polemikę z dokonaną przez Sąd I instancji oceną dowodów, nie wskazując na konkretne uchybienia i przyczyny dyskwalifikujące tę ocenę. Sąd Okręgowy wskazał, że zeznania przedstawiciela powoda potwierdziły fakt wykonania robót na budowie, zaś zeznania świadków wadliwość i usterki, jednakże Sąd I instancji trafnie ocenił, że strona powodowa nie udowodniła, za które usterki oraz za jaką część przeprowadzonych prac naprawczych odpowiada inż. B.. A skoro powód dochodzi roszczenia związanego z odpowiedzialnością tej osoby, to powinien udowodnić jaką konkretnie szkodę osoba ta wyrządziła. Zaoferowane przez powoda dowody były niewystarczające.

Sąd Apelacyjny podzielając stanowisko Sądu Okręgowego, że powód nie udowodnił zakresu oraz wysokości szkody, za którą odpowiada inż. B., dodatkowo wskazuje, że stosunek wynikający z umowy ubezpieczenia OC ma charakter akcesoryjny wobec cywilnoprawnego stosunku odszkodowawczego, jaki może zaistnieć pomiędzy sprawcą szkody a poszkodowanym. Roszczenie poszkodowanego względem ubezpieczyciela wyznaczają granice jego odpowiedzialności względem ubezpieczonego. Odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter wtórny do odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego. Stąd też wobec nieudowodnienia przez powoda zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego oraz wysokości szkody, prawidłowo Sąd I instancji powództwo oddalił.

Apelacja powoda podlegała z powyższych przyczyn oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 w związku z art. 98 § 1 i 3 k.p.c.